Бекітемін
ҚМҚК «Жауқазын» бөбекжай
бақшасының меңгерушісі:
______ Уразова М.Н
«01» 09 2023 жыл

Келісемін
ҚМҚК«Жауқазын»бөбекжай
бақшасының әдіскері :
______ Шамганова С.О.
«01» 09 2023жыл

2023-2024 оқу жылына арналған
Вариативтік компоненттің перспективалық жоспары
«Дәстүрден тыс сурет салу»

(4 жастағы балалар)

Ересек «Балдырған» тобы

Тәрбиеші:Утепбергенова.А.

Құлсары қаласы 2023-2024 оқу жылы

Түсіндірме хат

Дәстүрден тыс әдіс арқылы сурет салу, мүсіндеу, қол еңбегі бүлдіршіндердің ең сүйікті ісі де болады. Өйткені, бояу әлеміне ену, оны қолмен ұстап, сезіну арқылы салынған дүние – балалардың танымдық деңгейін ғана емес, сонымен бірге қоршаған ортаға деген қызығушылығын да арттырады. Сондықтан болар, дәстүрден тыс әдіс арқылы бейнелеу:

-баланың психикасына (эмоционалдық жағдайына);
-логикалық ойлау қабілетіне;
-саусақ моторикасының дамуына;
-қағаз бетіне бағдарлай білуді;
-көзбен көріп, мөлшерлей білуді;
-эстетикалық талғамының қалыптасуына зор ықпал етеді.

Жалпы, мектепке дейінгі мекемелердегі бейнелеу өнерінің, мүсіндеудің, табиғи материалдармен жұмыс жасаудың шығармашылық қабілеттерін шыңдауда балалар үшін маңызы зор. Өз түсінгенін бүкпасыз, боямасыз жеткізетін жеткіншектің бояу арқылы бағдарлауында тәрбиешінің орны ерекше. Сондықтан да, өзімнің шығармашылық жұмысымның арқауы ретінде осы дәстүрден тыс әдіс арқылы сурет салуды, мүсіндеуді, қол еңбегін алуды жөн көрдік. Аптасына бір рет өткізілетін бұл іс-әрекеттер балалардың қиялын, ой-өрісін дамытады, щығармашылыққа жетелейді.

Шығармашылық жұмысымның өзектілігіне келер болсақ: Бала қиялына ерік беру арқылы оның ішкі сезімін, жан дүниесін бағдарлау, нәтижеге жетер жолдағы тиянақтылық пен іскерлік дағдысын дамыту.

Ерте кезде-ақ философтар шығармашылық феноменды аңғаруға және адам дамуына ықпалы қаншалықты екенін анықтауға ұмтылды (Платон, Аристотель, Ф. Аквинский, И.Кант). Орыс философиясында шығармашылық зор түсініктердің бірі екендігін мойындайды (В.С.Соловьев, В.Н.Лосский, И.А.Беряев).

Бейнелеу өнері шығармаларын жақсы дәрежеді қабылдау үшін, бала өнердің өзінің бейнелеу тілін түсінетін дамыған қабілет болу қажет. Өнер қабылдау балада арнайы үйренуді қажет етеді.

«Өнерлі екен он саусақ» үйірмесі балаларды дәстүрден тыс әдіс арқылы сурет салуға, мүсіндеуге, жапсыруға, табиғи материалдарды қолданып өз шығармашылық қабілеттерін дамытып, жасаған жұмыстары туралы әңгімелей білуге үйретеді.

Мақсаты: Мектеп жасына дейінгі балалардың шығармашылық ойлау қабілетін, мәдениетін дамыту. Шығармашылық іскерліктері мен эстетикалық талғамын қалыптастыру.

Міндеттері:

Балалардың шығармашылық қабілеттерін шыңдап, бір затты әр қырынан көре білулеріне, жасаған жұмыстарын талдауға, өз ойларын жеткізе білулеріне машықтандыру.

№	Айы	тақырыбы	Білім беру саласы: "Шығармашылық" Вариативтік компонент тақырыбы: «Дәстүрден тыс сурет салу арқылы балалардың шығамашылық қабілетін дамыту»		ҰОҚ саны	Күні
			Мақсаты	**Көрнекі құралдар**		
1.	ҚЫРКҮЙЕК	**«Көңілді бояулар»**	Балаларды сурет салуға қызығушылығын ояту, түслі түсті субояқтармен таныстыру.	ақ қағаз, түрлі түсті бояулар,	1	
2.		**Коктейльдің трубкасымен сурет салу.**	Коктейльдің трубкасын пайдаланғанда, жоспарсыз сурет салу тәсілі қолданылады. Алуан түрлі түстегі бояуды кішкене шалшық қылып, қағаздың бетіне құямыз. Артынша трубканың көмегімен шалшық үрілгенде, әр тарапта көптеген өсінділер пайда болады.	Коктейл трубкасы, қағаз, бояу,сүрткіш.	1	
3		**«Алақанмен сурет салу әдісі»** «Күн»	Алақанмен күнді бейнелеу. Алақан арқылы салынатын суреттің түрлерімен таныстырып, салу жолдары түсініктерін кеңейту.Алақанмен сурет салу техникасын үйрету. Балаларды алақандарын бояуға батырып, саусақтарының арасын біріктіріп қағазға ізін қалдыруды үйрету.	Балаларға жеткілікті қағаздар, гуашь, сүрткіш.	1	
4		**«Мақталы таяқшамен сурет салу әдісі»** «Күзгі ағаш»	Күз мезгілінде ағаштардың жапырақтары сарғайып түсетіні туралы мағлұмат беру. Балаларға мақталы таяқшамен қалай сурет салатынын таныстырып түсіндіру. Сурет салу іскерліктерін дамыту, эстетикалық талғамды тәрбиелеу.	Қоңыр,сары түсті гуашь, қылқалам, бала басына ағаштың діні бейнеленген сурет, сүрткіш.	1	

5.	ҚАЗАН	**«Нүктелер арқылы сурет салу (Мақталы таяқша)»** «Қолшатыр»	Балаларды қалыпты пайдаланып, басу әдісі бойынша сурет салуға үйрету. Безендіру үшін өрнекті өздері таңдап алуларына мүмкіндік беру. Мақта таяқшаларымен сурет салу дағдыларын қалыптастыру.	Қолшатыр суреттері, бояулар, мақта таяқшалары, сүрткіш.	1
6.		**«Күз сыйлығы»**	Балаларды күз мезгілінің ерекшеліктерімен таныстыру.Балалардың талабын арттыра отырып, көкөністер мен жемістерді ажыратып білуге білімдеріндамыту.Ұқыптылыққа тәрбиелеу.Ермексаз еркін қолдану арқылы көкөніс-жемістердің мүсінін жасауды үйрету.	Ермексаз, тақтайша, сүрткіш.	1
7.		**«Бастыру әдісі»** «Көкөністер»	Көкөністер мен жемістерді ажыратып, тану, оларды түсіне, пішініне, дәміне қарай салыстыра білуге үйрету.Тиянақты, ұқыпты жұмыс жасауға, бастаған ісін аяғына дейін жеткізуге үйренеді	Көкөніс муляждары, бояу, қағаз.	1
8		«Қайық»	Қағазбен жұмыс жасау дағдыларын қалыптастыру, қиылған әртүрлі геометриялық пішіндерден өз ойларынан үлгіге қарай отырып әртүрлі пішіндерді жасай білуге үйрету, жазықтықты бағдарлай білуін дамыту, бастаған іс-әрекетін соңына дейін аяқтауға дағдыландыру	Түрлі түсті қағаздар, желім, сулық	1
9.	ҚАРАША	**Граттаж «Тырнау әдісі»** «Кірпі»	Балалардың тікенекті кірпі туралы түсініктерін жетілдіру. Тырнау әдісі арқылы кірпінің суретін салуға жаттықтыру. Жануарларға, аңдарға қамқорлық жасай білуге тәрбиелеу.		1
10.		**Пластилинография** «Вазадағы жемістер»	Дайын суреттің үстіне ермексазды жапсыруды үйрету. Ұқыпты жұмыс істеу дағдыларына машықтандыру.	Ермексаз, тақтайшалар, сулықтар,жемістер бейнеленген сурет.	1
11.		**Коктейльдің трубкасымен сурет салу.** «Ағаштарды бейнелеу»	Бейнені қағаз бетіне әдемі салуға үйрету. Дәстүрден тыс әдісті пайдалана отырып, сурет ті қағаз бетіне түсіру. Көркемдік қабілеттерін дамыту. Қоршаған ортаның әдемілігін сезімталдықпен түсіне білуге тәрбиелеу.	Үлгі сурет, су ыдысы, қол сүлгі, қоңыр бояу, коктейль трубкасы.	1
12.		**«Бастыру әдісі»** «Жапырақпен» бастыру	Күз мезгіліндегі өзгерістермен таныстыра отырып жапырақтың бейнесін бастыру.	Кептірілген жапырақтар, бояулар,қылқалам,	1

13.	ЖЕЛТОҚСАН	**«Кесені әшекелейміз» (Паралонмен бастыру)**	Балаларды кеселер суретіне салуға, түс үйлесімділігін бере білуге үйрету. Ұлттық ою-өрнегі жайлы түсін кеңейту. сәндік өнер туралы білімдерін нақтылау; ыдысты әшекейлей білуді үйрету; ою-өрнектерді ажырата білуді үйрету.	Паралон, түрлі-түсті бояу, өю—өрнек.	1	
14.		**«Жапалақтап алғашқы қар жауып тұр» (Мақталы таяқша)**	Балаларға жыл мезгілдерінің өзгеруіне көңіл бөлуге үйрету. Түстердің үйлесімдігіне назар аударуды үйрету . Таяқшаларды пайдаланып қар салуды үйрету.Табиғаттың тіршілігіне және қоршаған ортаны қорғауға деген жоғарғы адамгершілік сезімдері мен жауапкершілігін дамыту.	Бояу, мақта таяқшалары, қағаз, сүрткіш.	1	
15.		**Манка жармасын пайдалану арқылы сурет салу** «Аққала»	Қыс көрінісі. Қыс мезгілінің ерекше құбылыстарымен таныстыру. Сурет салуға деген қызығушылықтарын ояту. Дәстүрден тыс әр түрлі техникада сурет салуға машықтандыру. Қажетті құрал жабдықтармен дұрыс жұмыс жасауға үйрету. Сурет салу барысында балаларға әсемдікті, таза орындауды үйрету. Еңбексүйгіштікке тәрбиелеу.	Қағаз, манка жармасы, қылқалам, желім, сүрткіш.	1	
16		**Граттаж «Тырнау әдісі»** «Әсем шырша»	«граттография» тәсілімен таныстыру және осы тәсілмен жұмыс жасай біліуге үйрету. Балалардың қызығушылығын ,ынтасын арттыру; байқағыштық, есте сақтау, ойлау қабілеттерін дамыт. эстетикалық тәрбие беру; оқушыларды ұқыптылыққа, шыдамдылыққа, тазалыққа баулу.		1	
17.	ҚАҢТАР	**«Нүктелер арқылы сурет салу (Мақталы таяқша)** «Қолғап»	Балаларды қалыпты пайдаланып, басу әдісі бойынша сурет салуға үйрету. Безендіру үшін өрнекті өздері таңдап алуларына мүмкіндік беру. Мақта таяқшаларымен сурет салу дағдыларын қалыптастыру.	мақта таяқшаларымен, қағаз, бояулар, сүрткіш.	1	
18		**Манка жармасын пайдалану арқылы сурет салу** «Сиқырлы қыс»	Балалардың дәстүрден тыс суреттің әдіс-тәсілдерімен жұмыс істеу дағдыларын жетілдіру арқылы қыс мезгілі туралы ұғымдарын бекіту. Дәстүрден тыс әдіс-тәсілдер арқылы табиғат көрінісін қағаз бетіне түсіре білуге үйрету.	Манка жармасы, ватман, дымқыл сүлгілер, желім.	1	

19.		**Ниткография әдісі «Аққала»**	Балаларға сурет салуды үйрету,есте сақтау қабілетін дамыту, сурет салуда әртүрлі әдіс-тәсілдері қолдана білуге дағдыландыру. Тиянақты жұмыс жасауға тәрбиелеу. Жіптермен жұмыс жасауға үйрету.	Жіп, желім, сүрткіш, шырша мен аққала суреті,қайшы.	1
20		**Эбру әдісі**	Дәстүрлі емес кескіндеме техникаларын қолдану арқылы балалардың шығармашылық қабілеттерін эстетикалық дәмді, қиялды қалыптастыру. сурет салудың дәстүрлі емес түрімен танысу – эбру әдісі.	Қағаз, бояу, қылқалам.	
21	**А Қ П А Н**	**«Қар кесегі»**	Балаларға қыстағы аяздың өнермен таныстыруды.Қарды орналастыра білу,түсті сезіне білуге баулу.		1
22.		**«Қайық» Жіппен сурет салу.**	Балаларға сурет салуды үйрету,есте сақтау қабілетін дамыту, сурет салуда әртүрлі әдіс-тәсілдері қолдана білуге дағдыландыру. Тиянақты жұмыс жасауға тәрбиелеу. Жіптермен жұмыс жасауға үйрету.	Қайық суреті, жіптер, желім, қайшы, сүрткіш.	1
23.		**«Әдемі көйлек»**	Көйлек үлгісін әшекейлеуге үйрету. Саусақпен немесе мөртаңбалармен, қылқаламмен сурет салудағдыларын қалыптастыру. Эстетикалық талғамын арттыру, әдемілікке тәрбиелеу.	Түрлі-түсті боулар, қағаз, сүрткіш.	1
24.		**«Түлі түсті орамал» (Паралон арқылы бастыру)**	Балаларды шаршы пішінді орамалға өрнектер салуға жаттықтыру. Өздері салған өрнектерді дамуына мүмкіндік туғызу. Бояудың түсін таңдай білуге, көркемдік талғампаздыққа тәрбиелеу.	Паралон, қағаз,бояулар.	1
25	**Н А У Р Ы З**	**«Көктемгі көрініс»** (Бормен сурет салу)	Балаларға сурет салуды үйрету,есте сақтау қабілетін дамыту, сурет салуда әртүрлі әдіс-тәсілдері қолдана білуге дағдыландыру. Тиянақты жұмыс жасауға тәрбиелеу.	Түрлі – түсті борлар, желім, көктем бейнесі салынған сурет.	1
26.		**Ниткография «Әдемі гүл»**	Балаларға сурет салуды үйрету,есте сақтау қабілетін дамыту, сурет салуда әртүрлі әдіс-тәсілдері қолдана білуге дағдыландыру. Тиянақты жұмыс жасауға тәрбиелеу. Жіптермен жұмыс жасауға үйрету.	Гүлдер суреті, жіптер, желім, қайшы.	1

27		**«Кемпірқосақ»** (Паралон арқылы)	Кемпірқосақтың түстерінің орналасу ретімен таныстыру; акварель бояулармен жұмыс істеу дағдыларын қалыптастыру; композиция құра білуге үйрету; табиғатты аялауға тәрбиелеу.	Кемпірқосақтың суреті;қағаз,бояу, паралон	1
28		**Пластилинографи я** «Бәйшешек гүлі»	Пластилинография**.** Дайын суреттің үстіне ермексазды жапсыруды үйрету. Ұқыпты жұмыс істеу дағдыларына машықтандыру. Олардың қолданылуы туралы түсінік беру,логикалық ойлау қабілеттерін дамыту,саусақтарының икемділіктерін арттыру, Гүлдің түрлерімен таныстыру, табиғатқа деген сүйіспеншілік сезімдерін тәрбиелеу.	Ермексаз, гүлдің суреті, сүрткіш	1
29	СӘУІР	**«Құмырадағы гүлдер» (Алақанмен сурет салу әдісі)**	Алақан арқылы салынатын суреттің түрлерімен таныстырып, салу жолдары туралы түсініктерін кеңейту. Алақанмен сурет салу техникасын үйрету.	Қылқалам, қағаз, сүрткіш.	1
30.		**Пластилинография** «Балапан»	Балаларға кесек ермексаздан балапан бейнесін мүсіндеуді үйрету; Қол-қимыл әрекеттерінің қозғалыштығын,үйлесімділігін дамыту. Ұқыптылыққа , әсемдікке тәрбиелеу;	Балапан суреті, ермексаз, тақтайша.	1
31		**Ниткография** «Саңырауқұлақ»	Балаларға сурет салуды үйрету,есте сақтау қабілетін дамыту, сурет салуда әртүрлі әдіс-тәсілдері қолдана білуге дағдыландыру. Тиянақты жұмыс жасауға тәрбиелеу. Жіптермен жұмыс жасауға үйрету.	Жіп, саңырауқұлақ суреті, желім, қылқалам	1
32		**Паралон арқылы бастыру** «Ою – өрнек»	Түстер үйлесімділігін сақтай отырып, сәндік қолтаңбалы өнер сұлулығын сезінуге тәрбиелеу. Ұлттық оюлар: «қайнар», «қошқар мүйіз»	Ою-өрнек, паралон, бояу.	1
33	МАМЫР	**«Нүктелер арқылы сурет салу (Ватный палочка)** «Балық»	Балаларға сурет салуды үйрету,есте сақтау қабілетін дамыту, сурет салуда әртүрлі әдіс-тәсілдері қолдана білуге дағдыландыру. Тиянақты жұмыс жасауға тәрбиелеу.	Мақталы таяқша, балық суреті, сүрткіш.	1
34.		**«Бормен сурет салу әдісі»** «Тасбақа»	Елестету мен шығармашыллық қабілетін дамыту. Қолдың ұсақ моторикасын дамыту.	Тасбақа суреті, ір түрлі борлар, желім, сүрткіш.	1

35.		**Дақ графикасы. «Божья коровка»**	Балаларға дақтық графика туралы түсінік қалыптастырып, оның салыну әдістерімен таныстыру. Кәсіби шығармашылық жұмыстарға бағыттап сауатты жұмыс жасауға тәрбиелеу. Дақтық графиканы салу кезінде әсемдікке және шеберлікке, жұмыс барасында таза жұмыстануға баулу.	Қағаз, бояулар, қылқалам, сүрткіш.	1
36.		**Құм арқылы сурет салу**	Бала өзін жайлы , емін-еркін сезініп, шығармашылық белсенділік танытатын табиғи стимулдық орта қалыптастыру. Қолдардың ұсақ қол мотоикаларын дамыту.		1